

Kvittering på innsendt svar på Høring - forslag til endringer i Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Saksnummer: 24/3925

Sak: Høring - forslag til endringer i Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven)

Levert: 18.01.2025 16:57

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Norsk Glaukomforening

Kontaktperson: Asle Haukås

Kontakt e-post: eddy@pekaill.no

Hørings svar - forslag til endringer i Lov og folkehelsearbeid

Norsk Glaukomforening representerer pasienter og pårørende med øyesykdommen glaukom. Foreningen ble dannet i 1994, og har i dag over 1200 medlemmer.

Tolv prosent av de som kommer på sykehjem, har en hoveddiagnose som er knyttet til øyesykdommer, ifølge professor emer. og helseøkonom Ivar Sønnebø Kristiansen fra Universitetet i Oslo (se Synsfeltet 2/24). Sterkt svekket syn er et handikap som gjør at mange ikke kan klare seg alene eller uten betydelig hjelp og tilsyn. Dette hemmer deres bevegelsesfrihet. Godt syn er også god folkehelse.

Glaukom, også kalt grønn stær, er et eksempel på en sykdom som hvis det går for lang tid før den blir oppdaget og den blir mangelfullt behandlet, kan føre til et betydelig svekket syn og i noen tilfeller blindhet. Glaukom er en snikende sykdom som kan ødelegge synsfeltet for resten av livet. Behandling er nødvendig, men kan kun begrense videre utvikling av sykdommen. Likevel kan ikke behandling reparere ødelagte synsnerver.

Norsk Glaukomforening mener derfor at synshelse må inn som et område som omhandles i lovverket, og at helsetjenesten pålegges å gi spesielt eldre mennesker utredning og oppfølging av mulige øyesykdommer. Vi er bekymret for at det er for få øyeleger i Norge, og at spesielt eldre mennesker får for lite hjelp og oppfølging med tanke på å avdekke øyesykdommer tidlig nok. Det burde blitt utarbeidet en øyehelseplan som ikke bare ser på behandlingsbehovet for glaukom, men alle øyesykdommer. Da vil man få en oversikt som viser at det vil være en betydelig underdekning av helsepersonell som kan hjelpe pasienter med disse sykdommene.

Glaukom er en sykdom som først og fremst rammer folk over 60 år. I 2019 var det cirka 80 000 pasienter på behandling i Norge for dette. Det utgjør nærmere seks prosent av befolkningen i alderen 65 til 100 år.

Ivar Sønnebø Kristiansen mener glaukom er en underdiagnostisert sykdom, og han har lagt frem følgende dokumentasjon som vi har publisert i vårt medlemsblad:

- Basert på utenlandske studier kan forekomsten av glaukom være så høy som 20 prosent i de eldre aldersgrupper. Det betyr i tilfelle at mange pasienter går rundt med glaukom uten å vite det og uten å få behandling - det vi kaller underbehandling.

Det vil si at mange taper synsfelt fordi de ikke kommer under behandling. Tar man 80 000 (2019-tallet) som utgangspunkt, vil aldringen i befolkningen gjøre at det i 2050 vil være snakk om 130 000 som behandles for glaukom. Det er en sterk økning til tross for at det fortsatt kan være betydelig underdiagnostikk på glaukom, forteller Kristiansen.

Det er rimelig å tro at bedre øyebehandling kan redusere presset på hjemmesykepleie og sykehjem. Øyesykdom hos eldre gir større avhengighet av offentlige tjenester.

Et nasjonalt synsregister med bedre oversikt over omfang og fordeling av pasienter med øyesykdommer og deres behandlingstilbud vil være til stor hjelp i å tilrettelegge riktig behandling og et likeverdig tilbud over hele landet. Lovverket må tilpasses slik at det snarere fremmer enn hemmer slike registre.

Norsk Glaukomforening oppfordrer derfor regjeringen til å vektlegge øyehelse betydelig mer i sitt arbeid med folkehelsen og lovverket som regulerer denne, og at det snarest startes et arbeid med å utarbeide en nasjonal øyehelseplan.

Med vennlig hilsen

Norsk Glaukomforening

Asle Haukaas

Styreleder

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.